

15 lub 6 województw byłoby w Polsce gdyby za podstawę struktury terytorialnej kraju stanowiłyby, odpowiednio: podział administracyjny według Kościoła katolickiego lub GUS.

Nikt nie szykuje rewolucji w podziale administracyjnym kraju, ale warto wiedzieć jak mapę Polski kreślą Kościół katolicki i GUS. Nie istnieje obowiązek dostosowywania się podziału administracyjnego państwa do tych obowiązujących w Kościele lub Unii Europejskiej (to w wyniku decyzji Parlamentu i Rady Europejskiej dokonano podziału kraju na tzw. NUS-y) i rzecz jasna nie ma takiego obowiązku również w odwrotną stronę. W tej kwestii panuje absolutna autonomia Kościoła, a w przypadku GUS, konieczność dostosowywania się do reguł unijnych (do poziomu subregionów, bowiem poniżej tego progu poszczególne kraje są autonomiczne w swoich decyzjach).

Nic nie szkodzi natomiast dokonywać porównań na podział terytorialny z różnego punktu widzenia. Tym bardziej, że odkrywamy przy tej okazji sporo niespodzianek.

Jakżeby inaczej określić fakt, iż gdyby przyjąć za podstawę podziału terytorialnego kraju reguły stosowane przez Kościół katolicki to wówczas jednym z największych województw byłoby...częstochowskie (co samo w sobie nie dziwi, ze względu na rolę miasta Częstochowa i Jasnej Góry), ale jednak mimo to zaskoczeniem jest to że zaczyna się od Sosnowca a, kończy za Radomiem! Potęgą jest też metropolia krakowska, w skład której wchodzi diecezje: bielsko-żywiecka, kielecka, krakowska i tarnowska). Gorzką pigułkę muszą natomiast przełknąć: Rzeszów, który wchodzi w skład metropolii przemyskiej oraz Bydgoszcz i Toruń wchodzące w skład metropolii gnieźnieńskiej. Podział na kościelne metropolie i diecezje znaleźć można [tutaj](#).

Ile jest w Polsce metropolii, diecezji dekanatów i parafii?

Kościół katolicki dzieli Polskę na 15 metropolii, w skład których wchodzi 44 diecezje (w tym dwie Kościoła bizantyńsko-ukraińskiego oraz ordynariat polowy, zrównany w prawach z diecezją). Poniżej poziomu diecezji mamy do czynienia z dekanatami, których jest 1057 (1042 + 15 wojskowych), a najmniejszą terytorialnie jednostką administracyjną w Kościele jest parafia. W chwili obecnej w Polsce istnieje 10 114 parafii i – jak czytamy na stronie internetowej Konferencji Episkopatu Polski - około 800 "innych ośrodków duszpasterskich".

A jak podzielona jest Polska do celów statystycznych?

Obowiązujący podział kraju do celów statystycznych został wprowadzony Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 listopada 2007 r.

Oznaczało to dostosowanie się do wymogów unijnych w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS).

Ustanowienie tej wspólnej klasyfikacji ma na celu zbieranie, opracowanie i rozpowszechnianie na obszarze UE porównywalnych danych dla określonych statystyk regionalnych.

Unia Europejska określa kryteria dla poszczególnych jednostek klasyfikacji NTS.

Pierwsze kryterium podziału stanowią jednostki administracyjne istniejące w ramach państw członkowskich, których średnia wielkość powinna mieścić się w odpowiednich dla każdego poziomu

NTTS granicach stanu ludności.

Poziom	Dolna granica stanu ludności	Górna granica stanu ludności
NUTS 1	3 miliony	7 milionów
NUTS 2	800.000	3 miliony
NUTS 3	150.000	800.000

Progi te nie zawsze są przestrzegane, bowiem w przypadku braku w danym państwie członkowskim jednostek administracyjnych o odpowiedniej skali wielkości, tworzy się jednostki nieadministracyjne o odpowiedniej skali wielkości, uwzględniając kryteria geograficzne, społeczno-ekonomiczne, historyczne, kulturowe lub uwarunkowania środowiska naturalnego.

Poziomy bardziej szczegółowe (lokalne) pozostawione są krajom unijnym, do swobodnego ustalania.

Nomenklatura NTS została opracowana w oparciu o istniejący trójstopniowy podział kraju na województwa, powiaty i gminy, przy pomocy którego wyodrębnione zostały dwa dodatkowe poziomy, tj. regiony i podregiony.

W ten sposób podzielono Polskę na terytorialne, hierarchicznie powiązane jednostki na 5 poziomach, z czego 3 określono jako poziomy regionalne, a 2 – poziomy lokalne.

Poziom regionalne obejmuje:

- NTS 1 - regiony (6 jednostek – łączą jednostki szczebla wojewódzkiego)
- NTS 2 - województwa (16 jednostek)
- NTS 3 - podregiony (66 jednostek – grupują jednostki szczebla powiatowego, do 2007 roku było 45 NTS3)

Poziom lokalny obejmuje:

- NTS 4 - powiaty i miasta na prawach powiatu (314 + 65 jednostek)
- NTS 5 - gminy (2479 jednostek), w tym gminy miejskie będące miastami na prawach powiatu (65 jednostek)

Podział kraju na NTS prezentuję w załączniku.

Struktura	Makroregion	Region/ Metropolia	Subregion	Powiat	Gmina/ Dekanat	Sol Par
Podział administracyjny		16		379	2479	
Podział według Kościoła katolickiego		15	44		1057	
Podział według GUS	6	16	66	379	2479	

Kategoria: Felietony

Opublikowano: wtorek, 21, luty 2012 23:00

Odsłony: 20668

Parafrazując staropolskie powiedzenie, można powiedzieć: jeden kraj i wiele obyczajów, a w tym przypadku, wiele spojrzeń na podział terytorialny. Czy ta różnorodność jest atutem oddającym naszą słowiańską potrzebę wolności i swobody przedkładanej nad np. niemiecki ordnung. Zapewne tak.

Marek Wójcik